

ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮಹತ್ವದ್ದು

ನೂ ಲಿನಂತೆ ಸೀರೆ, ಬೀಜದಂತೆ ಬೆಳೆ ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಹಾಗೂ ರೋಗರಹಿತ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಸಾಧ್ಯ. ಬೀಜೋಪಚಾರದಿಂದ ಶೇ. 15 ರಿಂದ 20 ರಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಪಟ್ಟಿದೆ. ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಪದ್ಧತಿ ಮುಖಾಂತರ ನಾವು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲೆವು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಬೆಳೆಯುವ ಸಿರಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಬೀಜಮೊಳಕೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉದ್ದೇಶವು ಬೀಜದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಪದ್ಧತಿ ವಿಧಾನದಿಂದ ರೋಗ ಬೀಜಗಳು, ಹಳೆಯ ಬೀಜಗಳು, ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಬೀಜಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅನುಕೂಲಕರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಸ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೀಜಮೊಳಕೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉದ್ದೇಶವು ಬೀಜದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮುಖಾಂತರ ನಾವು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲೆವು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಬೆಳೆಯುವ ಸಿರಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ.

ಬೀಜಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು

• ಕಾಗದದ ಪದ್ಧತಿ

ಅ) ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬೀಜ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು: ಕಾಗದದ ಮೇಲಿನ ಪದರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಗಾತ್ರದ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಉದಾ: ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳು, ಭತ್ತ, ವಿಧಾನ: ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ ಒಂದು ಗಾಜಿನ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಅಳತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ನೀರನ್ನು ಚೆಮುಕಿಸುವುದು. ನೀರು ಆವಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅದನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬ್ಯಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟುವುದು.

ಆ) ಎರಡು ಕಾಗದಗಳ ಪದರದ ಮಧ್ಯೆ ಬೀಜ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ: ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಬೀಜಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಎರಡು ಕಾಗದದ ಮಧ್ಯೆ ಸಮನಾದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ರೋಲ್‌ಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಚೆಮುಕಿಸಿ ಬೀಜ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು. ಉದಾ: ಧಾನ್ಯಗಳು

ಬೀಜಮೊಳಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಂತರ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು: 1. ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜಗಳು : ಬೇರು ಮತ್ತು ಕಾಂಡದ ಅಳತೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಇರುವುದು, 2. ಕೊಳೆತ ಬೀಜಗಳು : ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ಬೀಜಗಳು, 3. ಒಂದೇ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಸಿಗಳು ಬಂದಿರುವ ಬೀಜಗಳು, 4. ಮೊಳಕೆಯಾಗದೆ ಇರುವ ಬೀಜಗಳು. ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಇತರ ಕೃಷಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ದೃಢೀಕರಿಸಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ತಳಿಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಬಳಸಬೇಕು. ಬೀಜದ ಚೀಲದ ಮೇಲೆ ಲೇಬಲ್ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಬೀಜಗಳ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿಗದಿತ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು.

ಬೆಳೆಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನ	ಬೀಜಮೊಳಕೆ ದಿನಗಳು	ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯು
ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ಉದ್ದು	BP	7
ಬಿಳಿಜೋಳ	BP, TP	10
ತೊಗರಿ	BP	6
ಕಡ್ಲೆ, ಹೆಸರು	BP	8
ಹತ್ತಿ	BP	12
ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ	BP	10

ಬೆಳೆಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನ	ಬೀಜಮೊಳಕೆ ದಿನಗಳು	ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯು
ಕುರುಳ್ಳಿ	BP, TP	21
ತಂಬಾಕು	TP	16
ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ,	TP, BP	14
ಬದನೆ, ಟೋಮ್ಯಾಟೋ		
ಭೆಂಡಿಕಾಯಿ	TP	21

BP- Between paper (ಕಾಗದದ ಮಧ್ಯೆ), TP- Top paper (ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ)

- ಶೃತಿ ಎನ್. ಮತ್ತು ಎಂ. ಎ. ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ರದ್ದೇವಾಡಗಿ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ರಾಯಚೂರು, ☎: 8762487735, ಮಿಂಚಂಚಿ: nelkadri.shruthi@gmail.com